

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉ EN
 Egy óra . . . . . 20 K Félévre . . . . . 110 K
 Negyedévre . . . . . 55 K Egész évre . . . . . 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

'KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Légy üdvözölve!

Meggyőztél lelkünk várva-várt vigasza, fellegekkel borított jelenünk biztató jövője, magyar szívünk édes reménysége légy üdvözölve körünkben!

... Rég vártuk e napot. Ama késő őszi éj után, mikor a rombolók hitvány tömege kimondta a halálítéletet e szerencsétlen ország fölött, borzalmas sötétség borult a lelkünkre. Szemünket ellakarta a fátyol, melyet célzatosan tettek eléje, s a szívünkbe belcöpözött a kétségbeesés sovasztó közömbössége. Nem éltünk csak tengődöttünk azóta... Rettenetes erő volt az, mely kebitnkre rehezedett. Hitünket megingatta, akaratlunkat, energiánkat megbénította. Olyanok voltunk, mint az álomkóros, beteg emberek. A rettenetes vörös rém rázott fel halálos dermedtségünkben.

Szemünk kinyílt, hátunk megborzongott mikor az árulást, a pusztítást láttuk. A hálátlan kigyófajzat fele szájjal habzsolta verejtékünk gyümölcsét, halálra hurcolta véreink tömegét, s lelkünk sötétsége, szemünk fátyola oszladozni kezdett. Ah, mily keserves ébredés volt az! A terror-béklyója még öklünket szorongatta, a félelem rettenése még lelkünket nyomasztotta, mikor nyakunkra ült az ellenség mely legaljasabb volt valamennyi között. Irózáis hónapokat éltünk. Gyötreimeink nagyságáról, szenvedéseink mérhetetlenségéről, lelkünk kinjairól, szívünk fájdalomáról csak a sóhajok beszélnek, melyeket Feléd küldtünk titokban, nagy Horthy Miklós!

Te voltál reményünk, Te voltál vágyunk, Te voltál egyetlen jóleső vigaszunk! Vártuk a jöttöt!

Mint a tikkadt vándor üdítő viz után, mint a lábbadó beteg enyhe napfény után, vágyott a lelkünk Utánnad, nemzetünk reménye, büszkesége, Horthy Miklós!

S most itt vagy közöttünk, Lehet-e szavunk, mely híven kifejezze, lehet-e tollunk, mely igazán leírja azt a szívörömet, melyet jöttöd adott? Nézz körül közöttünk!

Látod-e a lelkesült öröm lázas pirját kipirult arcunkon, látod-e a kristálytisza szeretet ragyogó harmatcseppjét csillogó szemünkben? Ezt a harmatcseppet Te csaltad a szemünkbe, ezt a lázas örömet Te varázsoltad az arcunkra, — a Te fenkőlt lelked magasatos nagyságával, a Te világító, irányító szellemed sugárzó pompájával.

Légy köszönetre, légy üdvözölve közöttünk nemzetünk Nagyura! Ami paránya van szívünk érzésének, ami rezgése van lelkünk hurjának, azt mind, mind Eléd hozzuk e napon, Nagyurunk!

Legyen kedves Neked, legyen értékes Előtted fajmagyar véreid ez őszinte ajánléka... Fogadd szívedbe szívünket, fogadd lelkedbe lelkünket és véd elmédbe szent fogadalmunkat: *veled vagyunk, tied vagyunk, híved vagyunk, míg egyetlen dobbanása lesz a mi sokat szenvedett, de Benned újraéledt őszinte szívünknek!*

Nem irjuk alá a békeszerződést

Apponyi Albert gróf nyilatkozata

London, április 13. (Nemz. St. tel. jel.) A „Manchester Guardian“ budapesti tudósítója beszélgést folytatott Apponyi Albert gróffal, aki kijelentette előtte, hogy 2 havi tévollét után ismét érintkezésbe lépett a budapesti politikai körökkel és megállapította, hogy információi után nem fér kétség ahhoz, miszerint a magyar nemzetgyűlés a békeszerződést jelenlegi formájában visszautasítja. A minden irányú latolgatás és fontolgatás után a magyar nemzet belátta, hogy mily veszedelmes ennek a békeszerződésnek elfogadása rá nézve. Szerencse, hogy a szerződés néhány fenntartása megjelöli azt az utat, melyet Magyarországnak a jövőben követnie kell.

Friedrichék magyaráznak

Budapest, április 13. (N. St. t. j.) A Ker. Nemz. Egves. pártjának ellenzéki képviselői Friedrich István lakásán értekezletet tartottak, an elyen elhatározták, hogy az ország színe előtt magyarázatot adnak arról, hogy a párt másik részével miért vált lehetetlenné részükre az együttműködés. A Friedrich csoport egyébként Haller Istvánhoz, a ker. nemz. gy. pártjának elnökéhez intézett levelekben kifejtette, hogy intranzigensebb keresztyén nemzeti politikát akar folytatni és a párt programját a maga teljes egészében akarja megvalósítani. De sem a pártból kilépni, sem új partot alakítani, sem pedig új programot megállapítani nincs szándékában.

Budapest, április 13. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mai ülésén a Friedrich csoport már mint ellenzék jelent meg és régi helyén, — a volt függetlenségi párt padjaiban, — foglalt helyet.

Békés összeköttetés Németország és Amerika között

Washington, ápr. 11. (Nemz. St. tel. jel.) Mint jelentik, a képviselőházban igen élénk vita fejlődött ki és azt iriditványozták, hogy a kormány jelentse ki a Németországgal való békés állapot helyreállítását. Az iriditványt tárgyalják.

Elhurcolták a mezőhegyesi ménest

Budapest, ápril 13. (Nemz. St. tel. jel.) A kormányhoz érkezett jelentések szerint a nagyszabeni kormányzótanács a mezőhegyesi ménes gazdaság jóállományának és felszerelésének 82 % át elhurcoltatta.

A Horthy-merénylőket halálra ítélték

Budapest, ápr. 12. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti büntetőtörvényszék mint rögtönítélő bíróság ma hozott ítéletet a Horthy fővezér és a Ciellert szálló ellen tervezett merénylet értelmi szerzőinek ügyében. A bíróság Felmár Marcellt, Mautner Istvánt, Sztiaszug Józsefet és Kodtyek Jánost ítélt és gyilkosságra való szövetkezés büntetéseért kötélállati halálra ítélt. Az elítéltek kegyelmet kértek.

Renner tárgyalásai

Budapest, ápr. 12. (Nemz. St. tel. jel.) Renner kancellár római tanácskozásainak egyik jelentős pontja: Olaszország magatartása egy cseh-osztrák fellepes esetén.

Az Arany János Társaság

folyó hó 14-én, a Csokonai-színházban tartandó Horthy-ünnepélyének

MŰSORA:

ELSŐ RÉSZ

1. Az elpusztult haza ujjászűtetése hajnala. Némakép.

A színpalak mögött az egyesített dalegyletek énekelik Mácsay karnagy vezetésével a Hymnust.

2. Megnyitó beszédet mond dr Haendel Vilmos egyetemi ny. r. tanár, az Arany János Társaság elnöke.

3. Az ujjászűtetett haza nappala. Némakép.

A színpalak mögött a Svetits-intézet női kara énekel Révfy karnagy vezetésével régi magyar egyházi énekeket. A jelenet végén Bihari Ákos színművész szavalja Petöfi „Élet vagy halál“ c. költeményét.

4. Havas Gáborné régi és újabb magyar zene szerzeményekből énekel. Zongorán kíséri dr Jóna Kálmán.

MÁSODIK RESZ

5. Liszt Ferenc Szózat és Hymnus-rapszodiáját zongorázza dr Darkóné Simonffy Irén.

6. Vályi-Nagy Géza főhadnagy alkalmi költeményét szavalja Bihari Ákos színművész.

7. Dr Szilágyi Imre, az Arany János Társaság igazgatója, klasszikus magyar szerzeményeket hegedül Magyar Imre zenekarának kíséretével.

8. „A Nemzeti Hadsereg“ óda, írta dr Szilágyi Imre, szavalja Morvay Károly, a vasi gyalogezred hadnagya.

9. A magyar. Pekér Gyula. Drámai költemény. Szereplők: A magyar Bihari Ákos, Molt, jelen és jövő: Gazdy Aranka, Kovács Lulu, Székely Lujza.

Az ünnepély rendezősége figyelmezteti a közönséget, hogy már fél 6-kor el kell a színházban helyét foglalni, mert ettől kezdve kordon lesz, meiyen az előadás befejeztéig senkit keresztül nem engednek.

Németország megszállása

Amsterdam, április 13. (N. St. t. j.) Az Allgemeine Handelsbladed jelentése szerint kétségtelen szimpptomák arra engednek következtetni, hogy a franciák Németország megszállását tovább folytatják. Ujabbban Heidelberg, Manheim és Karlsruhe megszállására készülnek.

A Debreceni Keresztyén Kisgazda és Földmivespárt irodája Piac-utca 7. szám alatt van.

Rovás

A NEMZETGYÜLÉSEN

is szóvártették és igen erélyesen kikelték az ellen, hogy a Nemzeti Hadsereg tisztjeinek nem tudnak lakást biztosítani. Hiába minden kérés, hiába minden apellálás az együtt érzésre és a kötelességre, mellyel a hazának minden polgára a Nemzeti Hadsereg iránt tartozik, — nincs és nincs lakás a magyar tisztek számára... Az a társadalom, mely annak idején valósággal tülekedett azért, hogy egy-egy majomképző oláh tisztet a lakásába csalogasson, most, amikor magyar tisztről van szó, — mereven és ridegen elzárja szívet és lakását... Persze, most a tiszt nem azt jelenti, amit jelentett akkor. Nem hoz a magyar tiszt utazási és szállítási igazolványt, nem hoz fedezetet a láncolásra és árdrágításra, nem hoz elrabolt zsírt, lisztet, vajot stb. a házhoz, — hanem ellenkezésképp, a pusztá jelenléte is kizárja mindazt. Ezért nem kapós a magyar tiszt, ezért nincs lakás a számára sem Budapesten, sem Debrecenben.

Főhíborító az az arcátlan közömbösség, mellyel Debrecenben különösképp kezelik a magyar tisztek lakás-kérélmét azok, akik ma egy éve még protekciót is hajszoltak az oláh ficsurért. Magasrangú törzstisztek veszik igénybe a hirdapok hirdelési rovatait, a jóérzésű lapok agitálnak, érvelnek, cikkeznek, — mindhiába... A magyar tisztek nincsen lakás Debrecenben.

De hát nem lehetne ennek a szemérmelenségnek egy csapásra véget vetni? Nem lehetne azokat a díszpolgárokat kényszeríteni, hogy a Nemzeti Hadseregnek is engedjék át ugyanazokat a lakrészeket, melyekben az oláh bitangokkal dáriódóztak? A közvélemény egyre hangosabban követeli ezt, s a hatóságnak nem lehet kitérnie a kényszereszköz alkalmazása elől.

Májusban tárgyalják a földreformot

Teljesen kész a javaslat — Hamis hírek a kisgazdapártól

Többször rámutattunk már lapunk hasábjain arra az országos érdekre, mely a földbirtokreform-kérdésének helyes és mielőbbi megoldásához fűződik. Közöltük, hogy a földmivelésügyi miniszter éppen erre a rendkívüli nagy fontosságra való tekintettel alaposan akarja megkérni a javaslatot, mielőtt végleges formájában megszövegezné s ez okból minden gazdasági tényezőt és szaktekintélyt meg akar hallgatni. Természetes, hogy ezek a tanácskozással időt vesznek igénybe s a reformnak a nemzetgyűlés elé való terjesztését egyelőre elodázzák. *Bizonyos körök*, melyek irigy szemmel nézik a Kisgazdapárt minden intrikával megbirkózó belső egységét és szilárd akcióképességét, igyekeznek ezt a nagyon indokolt és dicséretreméltó lelkiismeretességre valló előkészítési folyamatot félremagyarázni és a tanácskozással elnyúlását *pártegyenlenség*gé minősíteni. A titkos berkekben máris megkonditották és félreverték a harangokat s azt híresztelték, hogy a földreform körül ellentétek vannak keletkezésben, mert állítólag a javaslatot csak ősszel akarnák tárgyalni s mert a hírek szerint a kisajátítás kérdésében és a nagybirtokkal való elbánás módjában a párt vezetői nem értenének egyet. Hogy ezeket a híreszteléseket már csirájukban lehetetlen tegye, egy fővárosi lap munkatársa megkérdezte *Rubinek* Gyula földmivelésügyi minisztert, aki az alábbi félreérthetetlen nyilatkozattal cáfolta meg a nyilvánvaló céllal kitalált beállításokat:

— A földbirtokreform-javaslatl szemben bármely részről megnyilvánuló aggodalmak indokolatlanok. — A törvényjavaslatot ugyanis nem a nyári szünet után nyújtom be, hanem azt még májusban tárgyalás alá veszi a nemzetgyűlés, úgy, hogy ősszel már magát az akciót is megkezdhetjük.

— A javaslat egyébként teljesen kész és most már csak a pénzügyi vonatkozású rendelkezéseket kell letárgyalnunk. A jövő héten pénteken az összes illetékes pénzügyi és közgazdasági faktorok levonásával ankét lesz, amelyen megtörténnek a végső megállapodások. Ismétlem, a törvényjavaslatot május hó folyamán a nemzetgyűlés elé viszem.

— A törvényjavaslatot eddig csak azok ismerik, akiknek véleménynyilvánítása a javaslat elkészítése szempontjából feltétlenül szükséges. — *Érthetetlennek találom tehát, hogy olyan hírek terjednek el, mintha a Kisgazdasági Földmivelés-párt bármelyik részén a javaslat rendelkezéseit nem tartanák kielégítőnek.* — Nagyatádi Szabó István miniszter ur a javaslatra vonatkozólag még nem nyilvánított véleményét.

Ezek a miniszter szavai, melyekből minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy nagyon rosszul számílanak azok, akik a földreform-ügyét robbantó, vagy bomlasztó tényezőnek tekintik a Kisgazdapárt belső életében.

Gergits Károly dr előadása a kommunista bűnperekről. A debreceni jogász és tisztviselő-körben vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg nagy érdeklődés mellett felolvasását dr Gergits Károly főügyész helyettes a kommunista bűnperekről, melyeket a magyar igazságszolgáltatás néző pontjából világított meg rendkívül érdekesen. A hallgatóság soraiban ott láttuk a közigazgatási vezetőket is, élükön Szomjas Gusztáv főispánnal. A felolvasó legelőször a közönség felfogását ismertette. A polgári társadalom a kommunista bűnösökkel szemben valósággal esküdttszékké alakult át. A közvélemény hol jobbra, hol balra téved. Egyszer megborad a súlyos ítéletektől, máskor enyhének tartja azokat. A polgári társadalom átszenvedte a kommunizmus borzalmait és a szerint ítél és megtorlást követel. A tárgyilagosság szempontjából kell elbírálni a kommun bűnösöket és erre a büntető törvénykönyv módot nyújt. Igaz, hogy a Btk. megalkotásakor a kommunista kiáltvány már megvolt, de nem hihették akkor, hogy ez az örület megvalósulhat valaha.

A tanácsközlársaság kikiáltása nem volt politikai forradalom. Más forradalmak az államhatalom hasznos szerveit nem szüntették meg. Még a francia forradalom is tisztelgetben tartotta a tizparancsolatot, de a kommun ezt is eltörölte. Kohn-Kun Bélák ezt is felrugták. A horgos orru népbiztosok fegyveres erőszakkal borítottak fel mindent. Rablóbanda-szövetkezet volt a kommun, a jelszó: nincs törvény, nincs vagyon. Ezután ismertette a kommun alatt elkövetett bűncselekményeket. A bűnösöket felelősségre vonja az igazságszolgáltatás, ellenben az érzelmi kommunizmust nem büntetheti. Ezen valamennyire segít az internálási rendelet, gyökeres eredmény azonban csak a destruktív sajtó megsemmisítésétől és a keresztlyén világnézet teljes diadalától várható. Nagy tetszést aratott a felolvasás, melyért dr Tóth Aurél táblabíró mondott köszönetet az előadónak.

Hirdetmény

Közhírré tételük, hogy Debrecen sz. kir. város 1920. évi Szent-György-napi országos vására a következő napokon fog megtartatni és pedig: 1920. április 14-én, szerdán: iparcikkek, bőr-, gyapju-, méz-, dió-, toll-, gabona- és terményvásár. — 15-én, 16-án: juhvásár. — 17-én, 18-án: sertésvásár. — 18-án és 19-én: lóvásár. — 19-én, 20-án: baromvásár. — Hortobágyi állatvásár 1920. évi június hó 24-én, a hortobágyi vendéglő előtti vásártérben fog megtartatni. — Heti vásárok kedden és szombaton tartatnak. — Jegyzet. Nyerstermények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

Felhívás

Minthogy a gyűlések megtartásának engedélyezésénél katonai hatóság véleménye előzetesen kikérendő s ily módon a kéreim elintézése hosszabb időt vesz igénybe, felhívom a gyűlések összehívóit, hogy engedély elnyerése iránti kérelmüket a megtartani szándékolt gyűlés napja előtt legalább egy héttel legsürgősebb esetben 5 nappal előbb adják be, mert ellenkező esetben kérelmük elintéztést nem nyerhet.

Debrecen, 1920. április hó 10.

ROSTÁS ISTÁN sk. r.-főkapitány.

Felfüggesztették a munkásbiztosító önkormányzatát

A kerületi munkásbiztosító pénztár választott közgyűlési kiküldötteinek, igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjainak megbízatása még 1916. évben lejárt és tisztségüket azóta évenként meghosszabbították. E megbízatásnak további fenntartása most már nem indokolt, mert a választások óta eltelt hosszú időre tekintettel alapos kétely fér ahhoz, hogy az érdekeltség bizalma most is azokban öszpontosul-e, akiket annak idején megválasztottak? Számos pénztári tag önkormányzati tisztsége időközben megszűnt. (Sokan megszöktek, sokan a börtönben hűsölnek.) A minisztertanács felhatalmazása alapján a munka és népjóléti miniszter ezekre tekintettel a kerületi munkásbiztosító pénztár összes önkormányzati szerveit *feloszlatta* és felhívta Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispánt, Debrecen város polgármesterét és tanácsát, továbbá Hajdúvármegye alispánját, hogy a munkásbiztosító pénztárhoz átmenetileg kinevezendő miniszteri biztos személyére nézve tegyenek hozzá a kiküldött miniszteri tisztviselő útján javaslatot. A megkérdezettek egybehangzó javaslatára a miniszter dr Vass Károly tb. tanácsnokot nevezte ki a debreceni munkásbiztosító pénztárhoz miniszteri biztossá, aki az elnökség, igazgatóság, felügyelő bizottság és közgyűlés jogait és kötelességeit fogja gyakorolni, lefolytatja a tisztviselők ellen az igazoltatási eljárást és előkészíti a munkásbiztosító pénztár államosítását.

E héten adják át a békeszerződést

Páris, április 13. (N. St. t. j.) A nagy-követek tanácsa befejezte értekezletét és a magyar békeszerződést e hét folyamán adják át a magyar béke delegációnak. (Szikratávirat).

Az alaptökefelemelés engedélyezése a kereskedelemügyi miniszter urhoz iránt újabb nagy számban felterjesztett kérvények a legtöbb esetben nincsenek kellőleg felszerelve, minek folytán egyfelől az ügyek érdemleges elintézése késedelem szenved, másfelől pedig az érdekelteknek egyenként történő kioktatása a miniszter ur vezetése alatt álló miniszterium illetékes szakosztályaira rendkívül súlyos terhet ró.

A szóban levő ügyek elintézésének gyorsítása céljából a keresk. miniszter ur részletes tájékoztatást bocsátott a kamara rendelkezésére mely az érdekeltek által betekinthező.

Az internálási rendelet. A belügyi kormány megküldte Debrecen városának is az ugynevezett „internálási” rendeletet, melynek első szakasza tájékoztatást nyújt arra: kiket foglalkoztatni és internálni kell mindazon külföldiekkel és velük együtt a közösháztartásban élő hozzátartozóikkal, akiknek itt tartózkodása magatartásuk folytán: 1. az állam és társadalom érdekeire, a közrendre és közbiztonságra veszélyes; 2. aggályos vagy gyanús; 3. akiknek ténykedése zilált közviszonyaink közt gazdasági életünkre káros. A felsorolt kategóriák a velük közös háztartásban élő hozzátartozóikkal együtt rendőrhatalósággal őrizetbe veendőek és kiállításuk, egyuttal más községbe való internálásuk a belügyminiszternél haladéktalanul javaslatba hozandó.

A megszállás alatt levő területek lakossága a békeszerződés megkötéséig külföldinek nem tekinthető. Továbbá őrizetbe kell venni a lakhelyükről, tartózkodási helyükről kiiltani, illetőleg más községbe internálni azon magyar honosokat is, akik az előbbi szakasz értelmében kifogás alá esnek. Az őrizetbevitel kérdésében felelősség kizárásával vidéken az elsőfokú rendőrhatalóság előterjesztésére a törvényhatóság első tisztviselője, illetőleg az államrendőrség hatósága területén a kerületi főkapitány határoz. Az őrizetbevitel elrendeléséről a kiiltás és internálás kérdésében való határozathozatal végett 24 órán belül jelentés teendő belügyminiszternek.

HIREK

Vázsonyi,

a szegény bársonyszék nélküli Vilmos elárve-rezleti mindenét és végleg elbujdosik Dávosba. Kinn van az ő kurzusa most, a bujdosók kö-zött... ott, ott van az ő hazája a hívei kö-rében. Ott tavasz van most, rügyfakasztó, re-ménykeltő enyhe tavasz. Itt... „Nincs itt kikelet, az élet fagyva van, megdermedett”

Ez az undok keresztyén kurzus mindent elrontott. Nem lehet többé hanghoz jutni, mi-niszterséget kapni, nem lehet többé az eddigi módokon gyarapodni, gazdagodni itten. A képviselőség sem kiadós máma. Nem élet ez idebenn. Kinn, sejtelmes, litokzatos a kilátások delectájúje. Ott a bujdosók között. Ott a haza most... az övé, a minden idők legnagyobb Vilmosé. Ott arannyal fizetik híven informáló sorait a lapok, ott milliókat adnak a készülő memoárókért, ott lehet bazirozni a nemzetközi szolidaritásra. Itt nem. Itt fehér terror van és rettenetes zsidó üldözés jobb menni innen, bujdosni, eloholni. De csak megfelelő sajtó-kíséret mellett, mert odakinn az a jól jövedel-mező üzleti tőke, és busás kamato! csak az hoz. Megye is szegény kiülőzött Vilmos... Hogyne menne, mikor oly szép bucsuztatót kap, hogy azért magáért is érdemes volna mennie. A házi sajtó hasábos elégiákban ke-sereg érte, s a lipótvárosi delnök elérzékenyül-ten adják kézzel-kézre a viselt kalapjait: „... Ezt viselte szegény... Biztosan benne lesznek ezek is a memoárókban, szebben, mint ahogy itt leirtuk... Hát ha hív a haza, csak menj te szellem őriás! Emléked igazságügy-miniszterséged emléke élni fog a magyar tör-vénytarban, míg — zsidó lesz a földön...”

— Dalárdák a kormányzó fogadásánál. A debreceni dalárdák Horthy Miklós kormányzó fogadatlása alkalmával délelőtti 11 órakor a Nagytemplom főbejárataánál a Hymnuszt fogják énekelni. — Felkérjük a Peőti-dalkör tagjait, hogy szerdán délelőtti fél 11-kor a Csokonai-szobornál gyülekezzenek, ahonnan zászló alatt fogunk felvonulni. Az elnökség.

— Az ÉME nagygyűlése Püspök-ladányban. Az Ébredő Magyarok Egye-sülete vasárnap délelőtti tartotta meg alakuló nagygyűlését Püspökladányban. A szinmagyar város sokat szenvedett lakossága óriási lelkesedéssel fogadta az ébredők zászlóbontását és sok ezer főre rugott a tömeg, mely Pataky Károly és Tamer Ferenc hírlapírók beszédeit zajos helyesléssel és sürtü éljenzés közben végighallgatta. A nagygyűlés üdvözlő táviratot küldött Horthy Miklós kor-mányzónak és a nemzetgyűlésnek, mely-ben a zsidó-kérdés sürgős és radikális megoldását követelte. Püspökladányból délután Kaba községbe ment át az EME szervező-bizottsága.

— Városi bélyeg kell az államrendőrségi beadványokra is. A debreceni rendőrség az államosítás élelbelépésével minden utasítás nélküli megszüntette a városi bélyegek kötelező használatát, amivel érzékeny kárt okozott a városnak, holott a rendőrséget még június végéig a házipénztár fizeti. Igen élesen fakad-tak ki a tanácsülésen ez eljárás ellen, majd Ros és István rendőrfőkapitány, aki később megjelent az ülésen, megnyugtatta a tanácsot, hogy ő nem adott ki ilyen rendelkezést és a városi bélyegek használata ma is kötelező.

— Az oláh kártételek felvétele. A köz-ponti statisztikai hivatal megbízásából dr Kor-láh József főtanácsos hétfőn érkezett Debre-cenbe és kedden délelőtti résztvevett az alispán által összehívott értekezleten és előadást tartott a községi és városi közigazgatás kiküldöttjei-nek az oláhok okozta kártételek felvétele ügyé-ben követendő eljárásról.

— Legelő árverés. A köntösgáti 81 hol-das legelő használatára az árverést április 20 ára tűzte ki a városi tanács. A múlt évben 30.000 koronát fizettek a legelőért.

— Vezető nélkül maradt a lakáshivatal. A debreceni lakáshivatal, melynek működését édemes volna büntügyi vizsgálat tárgyává tenni, különösen a vörös uralom alatt viselt dílgait és képtelen, ostoba, sokszor hazugsá-gokra épített határozatait, melyeknek sok em-bertársunk szenvedő részese, vezető nélkül áll. A hivatal valóságos „vörös szemétdomb” volt. Első vezetője dr Pető (Pollák) Lipót Pál rendőrfőkapitány volt, aki politikai megbízott volt a kommün idején. Sok bűn terhelte a lelkét. Az oláhok internálták, de szabadon bo-csájtották és ekkor Csehszlovákiába szökött. Bíró Jenő, 4 polgári iskolai képzettséggel bíró volt postaaltiszt juloit ezután a hivatal élére, ahová a legmagasabb jogi képzettség volna szükséges. Hogy miként viselkedett, különösen a vörös uralom idején, arról majd számot fog adni, ha visszatérül, mert a magyar had-sereg bevonulása előtt betegség címén szabad-ságot kapott és most Svájcban üdül. Az ő helyettese dr Joó István lett, aki tulajdonkép a munka nagy részét végezte, de most súlyo-san megbetegedett és a hivatal vezető nélkül áll. A tanács megkereste Gajzágó Béla tábla-elnököt, hogy menekült bíró kirendelését esz-közölje ki az igazságügy-miniszternél. Így talán sok év után hivatot vezető kerül a lakáshivatal élére, akinek talán módjában lesz orvosolni a rengeteg sok sérelmet, amit a lakáshivatal okozott.

— Nép és állatösszeírás, vetésterület felvétele. A kormány rezeleletére e hó 10-én megkezdődött a népszámlálás, az állatösszeírás és a vetésterületfelvétel Debrecen és Hajdu-veermegye területén. A felvétel 16-án nyer be-fejezést. Felhívjuk a lakosságot, hogy a számláló biztosok kérdéseire pontos felvilágosításo-kat adjanak, mert annak megtagadása vagy hamis adat bemonadása büntügyi kihágást ké-pez. Ezzel szemben mindenkit biztosít arról a kormányrendelet, hogy a bevallott adatokat adóztatási célokra felhasználni nem lehet.

— Az alakulóban levő Debreceni Keresz-tyén Biztosító részvényjegyzése, mely április hó 30-án záródik, az egész keresztyén társa-dalom, különösen a gazdaközönség legnagyobb érdeklődése mellett folyik és az előirányzott részvénytőke magas tulajjegyzése biztosítottak látszik. Erre való tekintettel figyelmeztetjük azon érdeklődőket, kik ezen nagy jövőjű ala-pításban részt kívánnak venni s így tőkájüket gazdaságilag hasznosan kamatoztatni, hogy jegyzéseiket a Verbőczy-u. 2. sz. alatti irodá-ban mielőbb adják fel, nehogy a céltól eltérően épen a kisebb tőkével résztvevők maradjanak ki. Egyben felhívjuk a régi részvényjegyzőket, hogy a már tudomásukra hozott átírást, az idő előhaladoitására való tekintettel, fent jel-zett irodában sürgősen eszközöljék. Hogy mi-lyen arányokban folyik a részvényjegyzés, arra bizonyíték, hogy Nádudvar, Kunmadaras, Kis-ujszállás és Nyiregyháza már eddig egymaga egy millió koronán felül jegyzett.

— Legrosszabb nyakkendőit is ujja alakítják Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

**Orpheus
lantjával**

megszelídítette az oroszlánt. A magyar Or-feusoknak zenekultúránk főlényével kell meg-nyerniök a haragvó külföldet — A magyar névnek dicsőseget szerez

SZÁNTÓ TIVADAR

világhírű zongoraművész. A párisi FIGARÓ ezt írja róla: „Szántó Tivadar nemcsak első-rangu és kitűnő virtuoznak, a zongora nagy-me-terének bizonyult, hanem a jövő zene-szerzőjének is. Második lamentációja egye-síti magában Liszt írásmódját Debussy sono-ris harmóniájával és Bach férfiasságával, kinek a művészt átérző bámuloja...”

**Szántó Tivadar ápr. 20. hangversenyére
Jegyek a Bika portásánál válthatók.**

— Egyeken nem kell zsidó buzavígó. A gabonakészletek átvételére albizományos ki-rendelése szükséges, miután átvételre alkalmas egyént az eljáróság nem tudott kijelölni. A község elüljárósága azonban azt az általános óhajt fejezte ki, hogy a nép csakis keresztyen albizományost akar elfogadni, mert a volt Haditermény zsidójai rendkívül gyűlöletesek.

— Tiszti-igazoló eljárás. Valamennyi tiszt (tisztjelölt), hadapródjelölt és hasonló állású egyének a forradalmi mozgalmak keletkezése óta tanusított magatartásra nézve igazoló el-járás alá vonandó. Minden tiszt (tisztjelölt), hadapródjelölt és hasonló állású köteles az igazoló eljárást önmaga írásban kérni. — A kérelem a legközelebbi állomás (itt körlet) parancsnokságnál nyújtandó be. A kérvénye-ken a pontos lakcim feltüntetendő, esetleges lakásváltozás pedig a régi lakásán megha-gyandó. Nyomtatványok Darabos-utca, kollé-giumi internátusban kaphatók.

— Közlekedési bizonyítvány. A motoros és gépkocsik használatáról a kormány ugy rendelkezett, hogy magánosoknak közlekedési bizonyítványt kell váltaniok.

— Táncünnepély. Debrecen sz. kir. város gazda társadalmá f. hó 17-én este az „Aranybika” szálló dísztermében zártkörű táncünnepélyt rendez. — Amint értesülünk a táncünnepély iránt rendkívül nagy az érdeklődés s azon csak a meghívottak vehetnek részt. — Jegyek a meghívó felmutatása mellett szombaton délutántól kezdve minden nap délután 3—7-ig előre válthatók a Polgári és Gazda-kör helyiségében és f. hó 17-én este a pénztárnál. Belépő díjak: személyjegy 30 kor., páholyjegy 4 személyes 180 kor., 6 személyes 260 kor. A tiszta jövedelem a háziezred segélyalapja javára fog for-díttatni.

— Uj iparigazolványok. A városi tanács Nagy Pálnak fűszer és csemegekereskedésre 1000, Tar Ambrusnénak pedig szatócsüzletre 100 K engedélydíj lefizetése ellenében adta ki az iparigazolványt.

— Szántó Tivadar ápr. 20-i zongoraes-télyén Liszt, Bach, Beethoven, Chopin művein kívül saját opusait is játsza. Jegyek Bika por-tásánál.

— A Hajdumegyei Művészegyesület tag-jait Debrecenben a Debreceni Első Takarékpénztár dísztermében f. hó 15-én délután 5 órakor az egylet jelenlegi állásáról szóló je-lentés előterjesztése, az egylet újra szervezése és a tisztújítás előkészítése tárgyában tartandó közgyűlésre meghívja az elnökség.

— Az új bérkocsitarifa. A kormánybiz-tos főispán megkereste a városi tanácsot, hogy szüntesse meg a bérkocsisok önkényes tul-követeléseit és ha a régi tarifa nem felel meg az igényeknek, méltányosan emelje fel a tarifát. A városi tanács időközben felemelte a bérkocsi viteldíjakat, a közgyűlés is elfogadta. A tanács most elhatározta, hogy az új tarifát a belügyi kormány jóváhagyása reményében már most életbe lépteti. Ideje lesz már a bérkocsisok közt rendet csinálni!

— Az államrendőrség hatásköre. A kormány rendelete érteimében mindaddig, míg az áll-amrendőrség a közigazgatási rendőrségtől el-választatni fog, a rendőrség az eddigi, köz-igazgatási feladatokat is teljesíteni fogja.

— Szőlő és földmunkára 20 korona és ellátás, vagy 35 korona ellátás nélkül, utikölt-ség megtérítés Nádudvarról és vissza, mun-kások igényelhetők a kir. tábla 10. számú szobájában folyó hó 15 én délután 3—6 óráig, folyó hó 16 án délelőtti 8—2 óráig. Az utazási nap egész napszámmal fizetendő.

— Műláb, műkéz, sérvkötő, haskötő, gummi-harisnya, ferde növésű gyermekeknek bőrfűző készítését és javítását eivállalom. Vitárus Sándor orvosi műkötszerész-mester, Piac-u. 16, ki a há-boru alatt a gráci, bécsi, budapesti és debreceni katonai művétag készítő műhelyek vezetője volt. Vidéki közönséget vasárnap is fogadok lakásomon, Eötvös-u. 85.

— Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalat: Nagy József, szűes-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

— A vasas ifjúság e hó 18-án a Bika disztermében táncestélyt rendez, melyen a vasi gyalogezred zenekara szolgáltatja a zenét.

— Stengel Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmütermét Batthyány-u. 16. sz. a. (saját ház) áthelyezte. Fogad d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Sebuschtör Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Szerda: Az Arany János Társaság előadása.

Színházi és mozgósínházi Irodák jelentése

* Elnemult harangok színműre nagy előkészületeket tart a színház. A hatas mű csütörtökön és pénteken kerül színre a Csokonai színházban. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

* Vasárnap délután a Vigszínházban mérsékelt helyarákkal a Koldusgróf operett, este az Éva operett kerül színre.

* Prof. Nick Fantom kalandja a Guruló szálloda detektív történet 4 felvonásban, rendkívül izgalmas bűnügyi dráma, új trükkökkel Harry Piel rendezésében, bemutatja ma és holnap az Uránia. Előadások 7 és 9 órákor.

Katalin cárnő dráma 5 felvonásban. Egy koronás fő szerelemének történetét látjuk ezen a filmen. A főszerepet Ellen Richter játssa különben. Bemutatja ma és holnap az Apolló. Előadások 7 és 9 órákor.

— Két slágerkép az Arany Bika Moziban. Az egyik egy dráma a kulisszák világából, címe „Életre-halálra” négy felvonásban, Lilly Flohr főszereplésével. A „Szerelmi barométer” című 3 felvonásos vígjáték, melyben a korán elhunyt Dorrit Weixler játssa a főszerepeket. Előadások 7 és 9 órákor.

KÖZGAZDASÁG

Tiszántúli mezőgazdasági bizottság alakult a földművelési minisztérium kebelében. Ennek rendelkezésére állanak a helyi szervek, amelyek feladata annak a megállapítása, hogy hol és miben van a legnagyobb hiány. Ezek a szervek a megállapított szükségletet a Mezőgazdasági Bizottságnak jelentik be, melynek elnöke Szomjas Lajos államtitkár, ügyvezető alelnöke Kóós Mihály miniszteri tanácsos, dolgozó tagjai pedig a minisztériumnak összes gyakorlatilag bevált szakemberei. Ennek a bizottságnak feladata a szükségletek beszerzéséhez a legalkalmasabban uton módon utána látni. Természetes, hogy a munkák vezetése magának Rubinek Gyula földművelésügyi miniszternek is fõgondja.

A francia kormány gazdasági képviselője Budapesten. A francia kereskedelmi minisztérium kinevezte Raoul Chelard-t, az ismert francia publicistát, magyarországi képviselőjének, Chelard egyike ama kevés francia hírlapíróknak, a kik ismerik Magyarországot. Chelard a kit eredetileg a budapesti francia misszióhoz osztott be a francia külügyminisztérium mint magyar szakértőt, több nap óta tartózkodik Budapesten, elfogadta új állását, a melynek betöltésénél az lesz a célje, hogy erős kapcsolatot keressen a francia-magyar kereskedelmi érintkezésben.

Az idei cukortermelés Csehországban a legújabb hírek szerint az 1919—20 iki idényben 5 millió métermázsas tisztított cukrot fog kitenni. Azt a repamennyiséget, amelyet nem tudtak cuíorrá feldolgozni, hanem szirup készítésére használnak fel, 4—5 millió métermázsára becsülik.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.
E számért fõszerkesztõ felelõs.

APOLLO

Szerda, csütörtök

ELLEN RICHTER

a fõszerepben

Katalin cárnõ

5 felvonásban.

Egy koronás fõ szerelem-
nek története.

Elõadások 7 és 9 órákor.

URANIA

Szerda, csütörtök

Prof. NICK FANTOM

kalandja

A guruló szálloda

Detektív történet 4 felv.

Rendezte:
HARRY PIEL.

Elõadások 7 és 9 órákor.

ARANY BIKA MOZI

Szerda, csütörtök április 14—15.

Lilly Flohr a fõszerepben

ÉLETRE HALÁLRA

Dráma a kulisszák világából 4 felvonásban.

Szerelmi barométer

Vígjáték 3 felvonás. Fõszereplõ Dorrit Weixler.

Elõadások 7 és 9 órákor.

DEBRECZENI ÜVEGKERESKEDELMI RT.

volt Szabó Lajos Fiai üzlethelyiségében T. zapolata.

Uj üzletünkbe érkeztek:

üveg, porcellán és china ezüst dísz tárgyak

alkalmi ajándékoknak. —

Teás, kávé, mocca kész-

letek, kompot, likör. Virág-

vázák, kristály és külön-

leges színekben.

Háztartási cikkek:

kávé, teás csészék, bögrék, csemege tányérok,
petróleum lámpák. Vesszõbe fonott üvegtörzsek.

A debreczeni kir. törvényszék.

P. 3962/I. szám.

1919.

Idéző hirdetmény

A debreczeni törvényszék közhírré teszi, hogy Ancsán György és társai felpere-
seknek Tóth T. Anna özv. Papp Ferenczné
és társai alperesek ellen hagyaték állagá-
nak megállapítása és jár. iránt indított pe-
rében a per felvételére határnapot tűzött és
felhivta a feleket, hogy 1920. évi május hó
10. napján, délelõtt 10 órákor hivatalos
helyiségében Deák F.-utca 18. házszám I.
emelet IV. terem) jelenjenek meg, egyszem-
smind pedig Fehérvári Miklós és Ancsán
Imre volt hajdudorogi lakosok alperesek ré-
szére, akik ismeretlen helyen tartózkodnak,
ügygondnokul dr Varga Lajos ügyvédet ne-
vezte ki.

A bíróság felhívja az alpereseket, hogy
a fent megjelölt határnapon és órában meg-
hatalmazott ügyvéd által jelenjenek meg,
mert ellenkező esetben az ügygondnok fog
helyettük eljárni.

Debreczen, 1920. évi márcz. 17.

HUBERT sk. t. elnök.

A Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rész-
vénytársasága. (Budapest, V. ker. Dorotya-u. 2. szám.)

Debreczenben letelestendõ

kirendeltsége esetleg

áruforgalmi részv.-társasága

részére, nagy kereskedelmi és adminisztratív gyakor-
lattal rendelkező, széleskörű helyismerettel bíró

vezetõ fõtisztviselõt

keres. A családi körülményeket, képzettséget és ed-
digi gyakorlatot részletesen ismerletõ ajánlatok e
hétén szombatiig: dr Hódy Béla, ügyvéd ur
irodája Ferenc Jozsef-ut 77., azontul a társaság
budapesti címére kéretnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplára számítatik.

Házvezetőnői

állást keres intelligens,
fiatal asszony, ki a ház-
tartás minden ágában —
megfelelő gyakorattal bír
Czím a kiadóhivatalban.

Hamisfogakat

töröttet is veszek. — Jó-
zsef kir. herceg-u. 10. sz.
Tamás A.

Lacszernamag

elsőrendű, ara. kámentes
kapható Csanak Jó-
zsef keresk. részv. tár-
saságnál.

Telepi bor

tavalyi termés, hordótéte-
lekben eladó — Geréby
György Deák Ferenc u. 13

Egy

iroasztal és egy varrógép
eladó Kossuth-utca 55.
Keresztépület.

Pezsgős

üveget vesz a „Török”
pezsgógyár.

Posztó

hulladékok magas árban
vásárolom Libánci Péter-
fia-utca 4.

Debreczeni iparosok.

Bétyegzőgyár és véső-
intézet

PAULÓ I.

Batthyányi-u. 22.

Blattner József

Csapó-utca 1. sz.

Üvegezési és képerketész
vállalata tükrök és ablakok
nagy választékban.

FORGÁCS I.

MŰRÁS, Badagos-utca.

Koros Sándor

Férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.

Saját készített elegáns férfi
öltönyök kaphatók

Friss töltésű Mohai Ágnes víz érkezett!!
Félegyházy Jánosnál

Hamisfogakat

töröttet is leg-
magasabb
áron veszek
Szt. Anna-u. 6

Rézgálic

Raffia

Szőlőkötözőzsineg

legolcsóbban kapható

Kontsek Gezánál,
Kossuth-utca.

Akác és tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítok
ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Orest tüzifakereskedő

Mihlós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.

Margit fürdő megnyílik

április 15-én. Nyitva reggel 7 órától este 6-ig

Fürdő árai: Gőzfürdő délelõtt 12 korona, délután 10 korona
Kádfürdő 1 szem 16 korona, 2 szem. 18 korona

Parfümök prima minőségűek, Pipere szappanok

Arokrémek, puderek és mindenféle pipere cikkek, kötszerek, irrigátor felsze-
relések, gummi áruk, GAZDA-ÁGI CZIKKEK legolcsóbban szerezhetők le a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.